

DEN MIDTJSKE CYKELSTJERNE

VERSION 2.0

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune

Teknik & Miljø
Trafik og Veje
Prinsens Alle 5
8800 Viborg
87 87 51 04
www.viborg.dk

Rådgiver

ByogLandskab
CVR 4009 2749
Axeltorv 3 - 4900 Nakskov
Bülowsgade 61 - 8000 Aarhus C
Nytorv 9 - 1450 Købehavn K
Phone: +45 5137 6980
Email: pr@byoglandskab.dk

FORORD

I forbindelse med udmøntningen af Transportministeriets Cykelpulje i 2009 modtog Viborg Kommune 20 millioner kr til at udvikle Den midtjyske Cykelstjerne. Det skulle blive starten på en ambitiøs udvikling af cykelinfrastruktur i Midtjylland, hvor der i perioden 2010 til 2017 blev anvendt 70 millioner kr til cykelprojekter i Viborg Kommune. Ved cykelpuljeprojektets afslutning i 2017 viste evalueringen at borgerne var ganske godt tilfredse med den nye cykelinfrastruktur, at trygheden var

væsentlig forbedret, trafiksikkerheden steget og flere tog cyklen. Cykelpuljen var en nødvendig igangsætter, som muliggjorde at skabe noget af landets fineste højklassede cykelinfrastruktur - ikke mindst cykelvejene på nedlagte jernbaner i Midtjylland. Nærværende arbejde sætter fokus på en videreudvikling af den midtjyske cykelstjerne med arbejdstitlen “version 2.0” - herunder mulighederne for ekstern finansiering.

CYKLEN OG DE POLITISKE TEMAER I VIBORG KOMMUNE

Sundhed

Det er veldokumenteret at inaktivitet har en lang række negative sundhedskonsekvenser, herunder at dødeligheden er 30% lavere for cyklister end for andre dele af befolkningen, der benytter passiv transport. I en travl hverdag kan det ofte være vanskeligt at indpasse den skemalagte motion. Ved at skabe optimale rammer for cykeltrafikken i Viborg Kommune, kan hverdagens gøremål og transporten til arbejde og kollektiv transport indeholde de nødvendige 30 minutters daglige fysiske aktivitet.

Vækst og socialt ansvar

Viborg Kommune er en vækstkommune, med 100.000 indbyggere. Cyklen har en nøglerolle i kommunens udvikling på flere fronter. Det gælder først og fremmest bosætning i kommunen. De gode cykelforbindelser til Viborg Station er vitale i forbindelse med beskæftigelse af ægtefæller og kærester, når familien flytter til Viborg Kommune. Der er meget økonomi i, at familien kan undgå at erhverve bil nummer to, men istedet anvende kombinationen cykel/

kollektiv trafik og derved få adgang til et kæmpestort fleksibelt arbejdsmarked - i Midt- og Østjylland. Dernæst ligger der væsentlige turismeindtægter i den nye cykelinfrastruktur, som giver let adgang til noget af landets fineste, varierede natur, og skelsættende begivenheder i Danmarkshistorien.

Bæredygtighed

Bæredygtighed skal i denne sammenhæng forstås meget bredt i Viborg Kommune. Der er generelt brug for at indrette samfundet og trafikken bæredygtigt, hvor cyklen er det ultimative transportmiddel. Der er imidlertid også andre bæredygtighedsprincipper i Viborg Kommune. Eksempelvis skal en øget cykelbrug i Viborg bidrage til at mindske belastningen på de offentlige parkeringsanlæg i byen, således at detailhandelen får øget sin økonomiske bæredygtighed. Det samme gælder kommunens landdistrikter, hvor økonomien fra cykelturister skal medvirke til at opretholde dagligvareforsyning i landområderne.

Oplevelser og Fællesskab

At bevæge sig rundt på cykel med 20 km/t - hvadenten det er i Viborg, Bjerringbro eller Frederiks - giver en helt anden oplevelse af vejr, dufte, mennesker, landskaber og byer. På cykel møder man venner og gamle bekendte, og har let ved at stoppe op og blive opdateret. I mange foreninger i kommunen bruges cyklen - enten som transportmiddel ved udflugter eller dissiderede cykelløb. Cyklen er i al sin tekniske enkelthed et

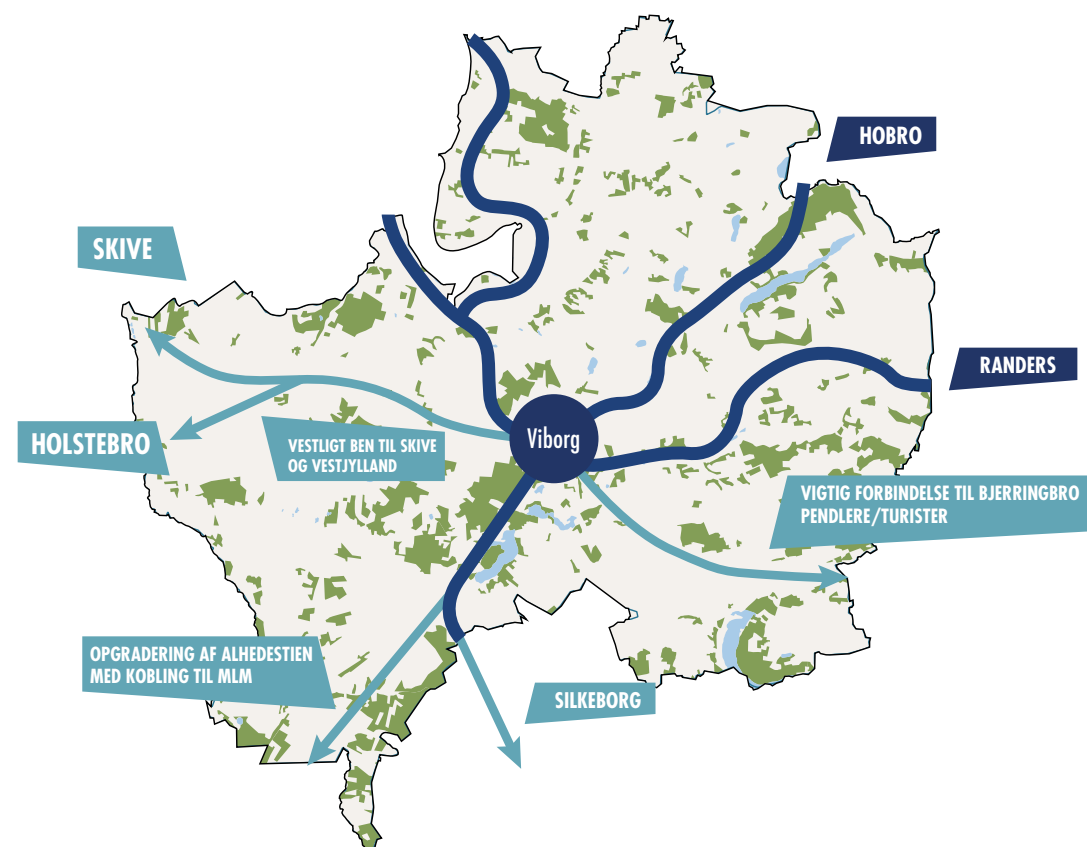
transportmiddel, som fungerer på tværs af generationer og sociale skel.

Læring og uddannelse.

Det er dokumenteret at læring i folkeskolen øges for elever som bruger cyklen til og fra skole. Dertil skal lægges at den nye cykelinfrastruktur i Viborg Kommune øger tilgængeligheden væsentligt til varieret natur og bykvarterer, som kan indgå i undervisningen.

Etableringen af Alhedestien har bragt meget med sig - blandt andet bruges den i alle mulige festlige sammenhænge i Frederiks.

INDSATSOMRÅDER

Viborg Kommune arbejder i øjeblikket på at videreudvikle Den midtjyske Cykelstjerne - under arbejdstitlen: Den midtjyske Cykelstjerne - version 2.0. Med baggrund i Viborg Kommunes hidtige positive erfaringer, er det

kommunens konklusion, at der fortsat er et stort uudnyttet potentiale. Det er vurderingen at videreudviklingen af Den midtjyske Cykelstjerne minimum vil beløbe sig til 75-100 millioner kr. Det er ligeledes vurderingen at

investeringen vil have en høj lønsomhed - i form af sparede offentlige og private omkostninger i forbindelse med sygefravær, samt turismeindtægter fra den øgede cykelturisme som Viborg Kommune satser hårdt på. Problemet er bare at det positive økonomiske resultat kun i begrænset omfang kan ses i den kommunale husholdning. Mange turismeindtægter i form af valutaindtjening havner i staten i form af skatter, afgifter og moms. Sundhedsøkonomien i forbindelse med den øgede fysiske aktivitet er meget vanskelig at opgøre - på trods af kommunalreformens hensigt om at skabe et kommunalt økonomisk incitament. Derfor vil Viborg Kommune gerne appellere til, at staten i forbindelse med den kommende infrastrukturpakke får skabt rammerne for en cykelpulje med et fornuftigt volumen.

Herunder de indsatsområder, som Viborg Kommune vil byde ind med i forbindelse med en ny cykelpulje:

Den midtjyske Cykelstjerne

Satsningen på cykelstjernen med udgangspunkt i Viborg Station har vist sig at være rigtig. Den rammer flere cyklistmålgrupper - hvadenten det er hverdagens togpendlere eller

cykelturister, hvor cykelstjernen er let at kommunikere. Der er brug for flere ben i cykelstjernen, således at den hænger sammen som et stærkt cykelkoncept i Jylland. Det gælder først og fremmest gode cykelforbindelser til Skive, Holstebro og Silkeborg, samt en opgradering af nogle af de ældre bestående ruter - først og fremmest Alhedestien imellem Herning og Viborg.

Byerne

Viborg er kommunens største by, hvor cyklen har en central rolle i byens puls. Der er brug for både cykelgader midt i byen, cykelstianlæg ved større vejanlæg og supplerende rekreative stier, som giver let adgang til det åbne land i kort cykelafstand fra havelågen. Dertil kommer cykelparkeringen, som hele tiden skal udvikles. Der er brug for god cykelparkering midt i Viborg, som både henvender sig til hverdagscyklister og cykelturister, der skal låse dyre cykler under betryggende forhold mens der shoppes. Endelig skal man ikke undervurdere behovet for beskeden cykelparkering i naturskønne omgivelser ved nye cykelrastepladser. De samme forhold gør sig gældende i Bjerringbro, som har et stort omfang af private arbejdspladser.

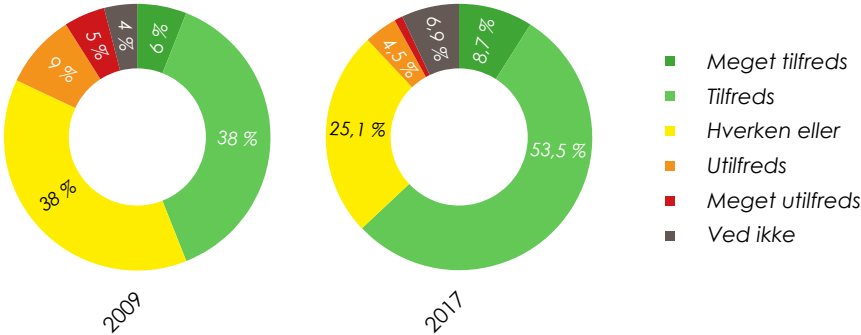
Landdistrikterne
Viborg Kommune er geografisk landets næststørste kommune, og cyklen skal bidrage til landsbyerne i form af sikre skoleveje og udflugtsruter. Det skal ske blandt andet ved en øget anvendelse af to-minus-et veje, som kombineres med beplantning og trafiksikkerhedsforanstaltninger.

Videreudvikling af to-minus-et vejen med farvede belægninger og beplantning på den jyske højderyg. Beskedent og ambitiøs ny cykelinfrastruktur.

Statens egne veje
Der findes en del statsveje i Viborg Kommune, hvor der ikke er sikre faciliteter til cyklister. Viborg Kommune vil kraftigt opfordre transportministeriet til at gennemføre den nødvendige anlægsprojekter for at rette op på efterslæbet.

Hvor tilfreds er du med Viborg som cykelkommune?

Resultat fra borgerundersøgelser ang. cykelforholdene i 2009 og 2017

CYKLEN OG BOSÆTNING

Der er opgangstider ikke bare i Viborg, men generelt i Danmark, hvor beskæftigelsen er god, og hvor mange offentlige og private virksomheder har rekrutteringsudfordringer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Det gælder også i Viborg, hvor indpendlingen fra især Aarhus er stor. Bedre vej- og baneforbindelse imellem Viborg og

Aarhus kan bidrage til bosætningen, ved at bringe god og let tilgængelighed til hele det enorme fleksible østjyske arbejdsmarked. Viborg har virkelig noget at byde på – ikke mindst for unge højtuddannede, der skal etablere sig for første gang på boligmarkedet. Man får betydelig mere bolig for pengene, og adgangen til smuk natur af national

klasse er ofte kun et kvarters cykling fra havelågen. Cyklen kan kraftigt understøtte denne udvikling – blandt andet ved at overflødiggøre at familien skal anskaffe bil nummer to – ved at give pendlerne let og trafiksikker adgang til station, hvor der er aflåselig cykelparkering i kombination med cykelsmeden, som kan håndtere cykelreparationen, mens man er på job i Aarhus.

Cyklen skal imidlertid ikke kun være et transportmiddel for de erhvervsaktive, men møde hele familiens behov og bidrage til Viborg som den attraktive bosætningskommune. Det omfatter sikre skoleveje, hvor familierne der flytter til Viborg er trygge ved at deres kommende kommune har gjort alt for at børnene kommer sikkert til og fra skole og

fritidsaktiviteter. Det omfatter ikke alene skolevejene, men også etablering af en trafikøvebane i grusgraven ved Søndre Skole, hvor børn fra hele kommunen kan trænes i sikker cykling.

Ved at grundlægge bæredygtige transportvaner tidligt i livet, er der større chance for at børnene vælger cyklen til senere i livet. En trafikøvebane er derfor et brugbart tiltag for at gøre Viborg Kommunes børn sikre og trygge cyklister fremadrettet. Det skal være let tilgængeligt at kunne både lære og lege på cykel. Med en trafikøvebane kan børn og voksne lære at begå sig i trafikken i sikre omgivelser, mens både balanceevner og cykelselvilligheden bygges op.

Alhedestien er idag smal og stedvis ujævn. Den foreslås i de kommende år opgraderet til den gode højklassede cykelvej imellem lufthavnen og byen - med gode belægninger, skilte og cykelrasteplasser.

Velordnet cykelparkering
i hjertet af Viborg.

CYKELTURISME

Cykelturister har et meget højt døgnforbrug, som kan bidrage væsentligt til at få afgørende marginaler med ved omsætningen i dagligvareforretninger i det åbne land, og specialbutikker, caféer og restauranter i Viborg og Bjerringbro. Det er ikke småpenge, som cykelturister efterlader. Alene den tyske befolkning bruger flere penge på feriecykling end den samlede danske turismeomsætning, alt inklusivt. Derfor giver det rigtig god mening at der satses massivt på feriecykling – et indsatsområde, hvor VisitViborg

allerede har startet en veloplagt markedsføring.

Der hvor kommunen kan gøre en forskel er at finpudse infrastrukturen således at man rammer feriecyklisternes behov, og gør det lettere at markedsføre Viborgegneren massivt som et attraktivt område for feriecyklister. Det omfatter god skiltning, der er målrettet ikke-stedkendte personer, og omfatter gode cykelrastepladser i de naturskønne og fotogene omgivelser.

Landets fineste cykelrastepladser ved den kommende opgradering af cykelstjernen.

CYKLEN I BY- OG HANDESLIVET

Der er kommet flere biler på vejene i Viborg, og der er kommet færre ledige pladser på parkeringspladserne. Det er dybest set et udtryk for at der er vækst og udvikling i byen. Samtidig står Viborg By ligesom alle andre danske mellemstore og større bycentre overfor store forandringer. Ifølge Center for Centerplanlægning kan primært konkurrencen for internethandel udfordre detailforretninger. Det har betydning for udviklingen og selvforståelsen i Viborg Kommune og

for dens sags skyld i hele Midtjylland, at der bevares et aktivt handels og byliv i Viborg. Trængslen på vejene hæmmer denne udvikling – når man skal have marginalerne med. Det har betydning for byen at nedsætte det trafikale pres på bycentret, ved at få flere op på cyklen med fine attraktive cykelforbindelser i kombination med gode overdækkede cykelparkeringsanlæg. Hvis flere viborgensere bruger cyklen i forbindelse

med deres ærinder i byen – så frigøres der kapacitet til dem som har et større transportbehov, hvor cyklen ikke umiddelbart er et realistisk alternativ. Det er først og fremmest borgere i Viborgs opland, som bør have lettere adgang til handels- og bylivet i Viborg. På denne måde kan små cykelanlæg i kombination med den kommende cykelmedtagning i bybusserne og veloplagt information bidrage til at styrke Viborg By. Ligesom

pendlerpladser i byens udkant, hvor man kan stille bilen og fortsætte til midtbyen på cykel eller med bus, kan være med til at lette presset på de tilsandede veje i byen. I den sammenhæng er det vigtigt have blik for at forandringer i handelslivet ikke kun er et spørgsmål om byens udtryk og attraktion. Forretningerne i Viborg er en kæmpestor arbejdsplads.

Den historiske bymidte i Viborg.

CYKLEN OG LANDDISTRIKTSUDVIKLING

Halvdelen af befolkningen i Viborg Kommune bor udenfor Viborg by, og de kommende års cykelfremmeindsats skal derfor have blik for hvordan man styrker det gode liv i landområder. Nogle steder er det muligt at omdanne seks meter brede kommuneveje med begrænset trafikbelastning i det åbne land til attraktive og sikre cykelveje med et to-minus-et profil, der stedvis kombineres med skærmende egnskarakteristiske læplantninger, der kan bidrage til at gøre cyklen anvendelig en større del af året.

Ekstern finansiering

Den Midtjyske Cykelstjerne version 2.0 foreslås formuleret som en kommunal strategi på cykelområdet, hvor anlægsønsker sammenfattes i en samlet vision, der forelægges politisk. Denne vision anvendes som baggrundsmateriale og værktøj i dialogen og ansøgningsprocessen i forbindelse med udmøntning af den kommende cykelpulje og store private fonde.

Cykling i landområder er godt hjulpet med omfattende anvendelse af 2 minus 1 løsninger.

vibORG
KOMMUNE